

-102-

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Τμήμα Γ' Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας

Δ/νση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Γεωργία Σ. Μπέη, Χριστίνα Ζαχαριάδου

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Εισηγήτριες

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2103375865, 210 3375868

ΗΛ. ΤΑΧ.: dos.c@mofadm.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

**ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

**ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:**

Άρθρα δεύτερο έως πέμπτο: Διατάξεις εφαρμογής

Στα άρθρα δεύτερο έως πέμπτο περιλαμβάνονται διατάξεις εφαρμογής της **Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών** (Πολυμερής ΣΑΑ ή ΠΣΑΑ) για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών (*Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information - MCAA*) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Επισημαίνεται ότι η Πολυμερής ΣΑΑ αποτελεί ειδικότερη Συμφωνία στο πλαίσιο εφαρμογής της Πολυμερούς Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΟΣΑ σχετικά με την Αμοιβαία Διοικητική Συνδρομή σε Φορολογικά θέματα (Σύμβαση), όπως τροποποιήθηκε το 2010, και κυρώθηκε με το ν.4153/2013 (ΦΕΚ Α' 116), στην οποία και παραπέμπει ευθέως η ΠΣΑΑ. Με την κυρούμενη στο Πρώτο Μέρος του νομοσχεδίου Πολυμερή ΣΑΑ ενεργοποιείται και τίθεται σε λειτουργία η αυτόματη ανταλλαγή μεταξύ των Αρμοδίων Αρχών των συμβαλλομένων μερών της, η οποία πάντοτε εφαρμόζεται σε διμερή βάση.

Συγκεκριμένα με τις διατάξεις των άρθρων δεύτερου έως και πέμπτου περιλαμβάνονται:

Άρθρο Δεύτερο

α) η αρμόδια αρχή της Ελλάδας με παραπομπή στις ισχύουσες διατάξεις του ν.4170/2013 (Α' 163), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν.4378/2016 (Α' 55), με τις οποίες έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη οι Οδηγίες

1 3396

2011/16/ΕΕ (ΕΕ L 64 της 11^{ης}.3.2011) και 2014/107/ΕΕ (ΕΕ L 359 της 16^{ης}.12.2014) όσον αφορά στην υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στο φορολογικό τομέα.

β) οι υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών για κάθε Λογαριασμό Αλλοδαπής ή «Δηλωτέο Λογαριασμό» με βάση τα οριζόμενα στο Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (ΚΠΑ) από τα Δηλούμενα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα βάσει των όρων «Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα Δικαιοδοσίας» και «Δηλούν Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα» του Τμήματος 1, παράγραφος 1 περιπτώσεις γ) και δ) της ΠΣΑΑ.

Άρθρο τρίτο

Υιοθετείται το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (ΚΠΑ), όπως έχει εγκριθεί από τα όργανα του ΟΟΣΑ, ως απόρροια των συντονισμένων ενεργειών και αντίστοιχων αποφάσεων που έχουν ληφθεί τόσο σε επίπεδο ΕΕ (απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 22 Μαΐου 2013), όσο και σε διεθνές επίπεδο (ομάδα G8, G20 και ΟΟΣΑ). Το ΚΠΑ έχει προσαρμοστεί στις επιλογές που έχουν γίνει από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΟΙΚ, βάσει των εναλλακτικών δυνατοτήτων που παρείχε το ίδιο το ΚΠΑ, υιοθετώντας την ευρύτερη προσέγγιση για τη διάκριση των λογαριασμών σε Λογαριασμούς Αλλοδαπής και Δηλωτέους Λογαριασμούς καθώς και την τήρηση συγκεκριμένων διαδικασιών δέουσας επιμέλειας που περιλαμβάνονται σε αυτό. Σκοπός είναι η εφαρμογή του παγκόσμιου Κοινού Προτύπου Αναφοράς (ΚΠΑ) για την αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε φορολογικά θέματα, ώστε να καλύπτεται μία ευρεία κατηγορία χρηματοοικονομικών λογαριασμών, κατά το δυνατόν ομοιόμορφο τρόπο από τις δικαιοδοσίες που προσχωρούν στην Πολυμερή ΣΑΑ ή επιλέγουν τις διμερείς ΣΑΑ.

Επισημαίνεται ότι το ΚΠΑ, το οποίο περιέχει το πρότυπο για την υποβολή στοιχείων από τα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και τους ακολουθητέους από αυτά κανόνες και διαδικασίες δέουσας επιμέλειας, προσαρτάται ως Παράρτημα στο άρθρο τρίτο, καθώς η ίδια ακριβώς πρακτική ακολουθήθηκε και για την υιοθέτηση των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ (με σχεδόν ταυτόσημο περιεχόμενο εκτός από τις διατυπώσεις που αφορούν την υιοθέτηση της ευρύτερης προσέγγισης) στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/107/ΕΕ με το πρώτο μέρος του ν.4378/2016.

Άρθρο τέταρτο

Περιλαμβάνονται ειδικές διατάξεις σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα που αφορούν την εφαρμογή της Πολυμερούς ΣΑΑ με αντίστοιχο περιεχόμενο με αυτό του άρθρου 24 του ν.4170/2013, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 5 του ν.4378/2016. Για τις διατάξεις αυτές προηγήθηκε διαβούλευση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Άρθρο πέμπτο

Στην παρ. 1 του άρθρου πέμπτου ορίζεται ότι διαβιβάζεται από τον Υπουργό Οικονομικών για ενημέρωση στη Βουλή το Παράρτημα Ε', που εκδίδεται και δημοσιεύεται από τη Γραμματεία Συντονιστικού Οργάνου της Σύμβασης σχετικά με τον κατάλογο των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών που έχουν υπογράψει την Πολυμερή ΣΑΑ και μεταξύ των οποίων η κυρούμενη ΠΣΑΑ είναι σε ισχύ και εφαρμόζεται κατόπιν της δημοσίευσής του από την παραπάνω Γραμματεία του ΟΟΣΑ.

Επίσης, με την **παρ. 2** προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης στην οποία θα περιλαμβάνεται η γνωστοποίηση της Ελλάδας σχετικά με τον κατάλογο των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών ως προς τις οποίες προτίθεται να θέσει σε ισχύ και να εφαρμόσει την ΠΣΑΑ και το ΚΠΑ καθώς και οι ημερομηνίες έναρξης ισχύος και εφαρμογής της ΠΣΑΑ σε διμερή βάση.

Στις λοιπές εξουσιοδοτικές διατάξεις των παρ. 3 έως και 5 του άρθρου πέμπτου περιλαμβάνονται αντίστοιχες εξουσιοδοτήσεις με αυτές του ν.4378/2016, προκειμένου να εκδοθούν άπαξ οι οριζόμενες υπουργικές αποφάσεις ή αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων με διπλή νομική βάση (τις σχετικές διατάξεις του ν.4378/2016 και τον κυρωτικό νόμο μετά την ψήφισή του).

Με τα παραπάνω άρθρα εξειδικεύονται ειδικότερα θέματα εφαρμογής στην Ελλάδα της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής χρηματοοικονομικών πληροφοριών στο φορολογικό τομέα μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στην Πολυμερή ΣΑΑ.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Καθώς η φοροδιαφυγή είναι ένα παγκόσμιο ζήτημα, κρίθηκε αναγκαία η ανάπτυξη ενός Κοινού Προτύπου Αναφοράς (ΚΠΑ) (Common Reporting Standard (CRS)) που ορίζεται στην Πολυμερή ΣΑΑ, με παγκόσμια εμβέλεια, σχετικά με την υποβολή στοιχείων και τη δέουσα επιμέλεια για τις πληροφορίες χρηματοοικονομικών λογαριασμών, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του ΟΟΣΑ στις 15 Ιουλίου 2014, ως μέρος του παγκόσμιου προτύπου του ΟΟΣΑ, προκειμένου να αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά το θέμα της εξωχώριας φοροδιαφυγής. Με την υιοθέτηση του ΚΠΑ και την ένταξή του στην εθνική έννομη τάξη, η χώρα μας πρόκειται να συμμετέχει στο δίκτυο των χωρών (101 χώρες έχουν δεσμευθεί για την εφαρμογή του ΚΠΑ και 84 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, έχουν υπογράψει την Πολυμερή ΣΑΑ) με τις οποίες θα ανταλλάσσονται με αυτόματο τρόπο πληροφορίες χρηματοοικονομικών λογαριασμών από το 2017 ή 2018 για τα φορολογικά έτη 2016 ή 2017 και εξής αντίστοιχα.

Με το ΚΠΑ εξασφαλίζεται η απολύτως αναγκαία τυποποίηση, η οποία παρέχει απλούστερες διαδικασίες, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και συμμόρφωση και χαμηλότερα κόστη για όλους τους ενδιαφερόμενους. Εάν δεν υφίστατο μια τέτοια τυποποίηση θα πολλαπλασιάζονταν διαφορετικά και ενδεχομένως αντιφατικά πρότυπα, με σημαντικές δαπάνες τόσο για τις κυβερνήσεις όσο και για τις επιχειρήσεις, που θα έπρεπε να συλλέγουν τις απαραίτητες πληροφορίες και να θέτουν σε λειτουργία τα διαφορετικά πρότυπα. Θα μπορούσε, επίσης, να οδηγήσει σε κατακερματισμό των προτύπων, τα οποία ενδεχομένως να εισήγαγαν αντικρουόμενες απαιτήσεις, αυξάνοντας περαιτέρω το κόστος συμμόρφωσης και μειώνοντας την αποτελεσματικότητα.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Με το **άρθρο τρίτο** με το οποίο ενσωματώνεται το ΚΠΑ στη χώρα μας και θεσπίζεται το ειδικότερο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της Πολυμερούς ΣΑΑ με την εισαγωγή της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών με σκοπό:

➤ να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα της διασυννοριακής φορολογικής απάτης και φοροδιαφυγής το οποίο έχει ενταθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, καθώς τα αδήλωτα ή μη φορολογηθέντα εισοδήματα μειώνουν σημαντικά τα εθνικά φορολογικά έσοδα.

➤ να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη είσπραξη φόρων για κάθε δικαιοδοσία, με βάση το κοινό εργαλείο της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών σε διεθνές επίπεδο με (1) το ενιαίο κοινό παγκόσμιο πρότυπο για την υποβολή των πληροφοριών, τη δέουσα επιμέλεια και την ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών, (2) μια νομική και λειτουργική βάση για την ανταλλαγή των πληροφοριών και (3) κοινός ή συμβατός τεχνικός λόγος.

(1) Ως προς το κοινό πρότυπο για την υποβολή στοιχείων, τη δέουσα επιμέλεια και την ανταλλαγή πληροφοριών:

- Ένα αποτελεσματικό πρότυπο για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών απαιτεί ένα κοινό πρότυπο για τις πληροφορίες που παρέχονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ανταλλάσσονται με τις χώρες φορολογικής κατοικίας.
- η υποβολή στοιχείων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα είναι ευθυγραμμισμένη με τα συμφέροντα της χώρας φορολογικής κατοικίας και θα βελτιώσει επίσης την ποιότητα και την προβλεψιμότητα των πληροφοριών οι οποίες ανταλλάσσονται.

Τα παραπάνω αποσκοπούν ειδικότερα στα εξής:

- να υπάρχουν **σημαντικές ευκαιρίες για τη χώρα φορολογικής κατοικίας** (εν προκειμένω της Ελλάδας), προκειμένου να ενισχύσει τη συμμόρφωση και να βελτιστοποιήσει τη χρήση των πληροφοριών (π.χ. μέσω της αυτόματης διασταύρωσης και αντιστοίχισης με ήδη διαθέσιμες πληροφορίες για σκοπούς συμμόρφωσης στο εσωτερικό κάθε δικαιοδοσίας και ανάλυσης δεδομένων).
- να **περιοριστούν οι δυνατότητες για τους φορολογούμενους να καταστρατηγήσουν το πρότυπο**, μεταφέροντας περιουσιακά στοιχεία σε οργανισμούς ή επενδύοντας σε προϊόντα που δεν καλύπτονται από το πρότυπο, χρησιμοποιώντας ένα ολοκληρωμένο σύστημα υποβολής στοιχείων μ' ένα ευρύτερο πεδίο εφαρμογής σχετικά με:

- **ανταλλασσόμενες χρηματοοικονομικές πληροφορίες**, που καλύπτουν διαφορετικά είδη εισοδήματος από επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, των μερισμάτων και παρόμοιων ειδών εισοδήματος, και επίσης αντιμετωπίζουν τις καταστάσεις όπου ο φορολογούμενος προσπαθεί να αποκρύψει κεφάλαιο το οποίο αντιπροσωπεύει εισόδημα ή περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων υπάρχει φοροδιαφυγή (π.χ. απαιτώντας ενημέρωση για τα υπόλοιπα του λογαριασμού).
- **τα πρόσωπα στα οποία αφορά που δεν είναι μόνο τα φυσικά πρόσωπα**, περιορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις δυνατότητες για τους φορολογούμενους να παρακάμψουν την υποβολή των στοιχείων με τη χρήση παρένθετων νομικών προσώπων ή ρυθμίσεων. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να παραβλέψουν «εταιρείες - κελύφη» (παρεμβαλλόμενες νομικές οντότητες κάθε είδους, εικονικές ή μη κλπ.), καταπιστεύματα ή παρόμοιες ρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένων των φορολογητέων οντοτήτων που καλύπτουν καταστάσεις στις οποίες ο φορολογούμενος προσπαθεί να αποκρύψει το κεφάλαιο, αλλά είναι πρόθυμος να καταβάλλει φόρο εισοδήματος.
- **τους υπόχρεους υποβολής πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών** που δεν είναι μόνον οι τράπεζες αλλά και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως μεσίτες, ορισμένα οχήματα συλλογικών επενδύσεων και ορισμένες ασφαλιστικές εταιρείες.

(2) Ως προς τη νομική και λειτουργική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών που εξασφαλίζεται με την Πολυμερή ΣΑΑ και την εφαρμογή του ΚΠΑ

Η Πολυμερής ΣΑΑ συνδέει το ΚΠΑ (CRS) με τη νομική βάση για την ανταλλαγή των πληροφοριών (Σύμβαση), επιτρέποντας την ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών, με ένα πολυμερές εργαλείο που έχει παγκόσμια εμβέλεια και παράλληλα περιέχει αυστηρές διατάξεις, που απαιτούν οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται να παραμένουν εμπιστευτικές, να περιορίζονται τα πρόσωπα στα οποία οι πληροφορίες μπορούν να αποκαλύπτονται και οι σκοποί για τους οποίους οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν (αρχή της εμπιστευτικότητας, αρχή της αναλογικότητας στη χρήση της πληροφορίας που λαμβάνεται, αρχή του περιορισμένου σκοπού στη χρήση της πληροφορίας).

Στο πλαίσιο αυτό ειδικότεροι στόχοι είναι:

- η διασφάλιση του απορρήτου των πληροφοριών που λαμβάνει κάθε συμβαλλόμενη χώρα, καθώς και
- η χρήση των πληροφοριών αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς που προσδιορίζονται στο οικείο νομικό εργαλείο.

(3) Ως προς τις κοινές ή συμβατές τεχνικές λύσεις

Ειδικότερος στόχος είναι η ανάπτυξη ενός τυποποιημένου συστήματος αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών, που θα χρησιμοποιηθεί από ένα μεγάλο

αριθμό χώρων και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με μείωση του κόστους για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Από τις διατάξεις του δεύτερου μέρους του σχεδίου νόμου επηρεάζονται άμεσα οι φορολογικοί κάτοικοι της Ελλάδας, καθώς η ετήσια αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών ως μέσο της διοικητικής συνεργασίας της Πολυμερούς ΣΑΑ αφορά την εφαρμογή και την επιβολή της φορολογικής νομοθεσίας ως προς τα είδη εισοδημάτων ή/και κεφαλαίου και τους αντίστοιχους φόρους που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

4. Σο διαθνήξ επίπασδα

Ήδη υφίσταται διαφορετική νομική βάση για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών. Οι χώρες μέλη του ΟΟΣΑ συνάπτουν και εφαρμόζουν από το 1961 τις Συμφωνίες/Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος ή/και Κεφαλαίου οι οποίες περιέχουν και άρθρο για την ανταλλαγή των φορολογικών πληροφοριών, που βασίζεται στο άρθρο 26 του Προτύπου Φορολογικής Σύμβασης του ΟΟΣΑ (Model Tax Convention), που προβλέπει και τα τρία είδη ανταλλαγής πληροφοριών (κατόπιν αιτήσεως, αυθόρμητη και αυτόματη). Το γεγονός όμως ότι αυτές οι Συμβάσεις εφαρμόζονταν διμερώς και όχι πολυμερώς, δεν οδηγούσε σε επιτυχή αντιμετώπιση του φαινομένου της φοροδιαφυγής που εξελίχθηκε σε παγκόσμιο πρόβλημα.

Για το λόγο αυτό κρίθηκε ότι μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικό να θεσμοθετηθεί η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών σε ένα πολυμερές εργαλείο (G8, G20 και Παγκόσμιο Φόρουμ για τη Διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς του ΟΟΣΑ). Η Πολυμερής Σύμβαση για την Αμοιβαία Διοικητική Συνδρομή σε Φορολογικά θέματα («Σύμβαση»), όπως προαναφέρθηκε, είναι ένα τέτοιο εργαλείο. Παρέχει όλες τις μορφές διοικητικής συνεργασίας, περιέχει αυστηρούς κανόνες σχετικά με την εμπιστευτικότητα και την ορθή χρήση των πληροφοριών, και επιτρέπει την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών. Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα της Σύμβασης αυτής είναι η παγκόσμια εμβέλειά της. Η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει αυτής της Σύμβασης προϋποθέτει την ύπαρξη μιας ξεχωριστής συμφωνίας (διμερούς ή πολυμερούς) μεταξύ των αρμοδίων αρχών των συμβαλλομένων μερών, που ενεργοποιεί και «θέτει σε λειτουργία» την αυτόματη ανταλλαγή μεταξύ τους. Η ειδικότερη Πολυμερής Συμφωνία Αρμόδιων Αρχών με το ΚΠΑ κρίνεται ως το πλέον αποτελεσματικό μέσο για να υπηρετήσει την παραπάνω λειτουργία.

B. Σε επίπεδο ΕΕ

Το ζήτημα της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της άμεσης φορολογίας ήδη αντιμετωπίζεται σε επίπεδο ΕΕ από το 1977, με τη θέσπιση της Οδηγίας 77/799/ΕΟΚ και των ακόλουθων τροποποιήσεών της. Η εν λόγω Οδηγία ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το ν.1914/1990 (Α' 178) και τροποποιήθηκε, εν συνεχεία, με τους ν.3312/2005 (Α' 35) και ν.3453/2006 (Α' 74), προκειμένου να ενσωματωθούν οι τροποποιήσεις της αρχικής κοινοτικής νομοθεσίας. Στη συνέχεια καταργήθηκε η παραπάνω οδηγία και η διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας (κατόπιν αιτήσεως, αυθόρμητη και αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών) ορίστηκε με βάση τις εξελίξεις σε παγκόσμιο και ενωσιακό επίπεδο με τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ που ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του ν.4170/2013 (Α' 163).

Ως προβληματικά σημεία του πλαισίου της προηγούμενης οδηγίας 2011/16/ΕΕ (διατάξεις του Πρώτου Μέρους του ν.4170/2013, αναδείχθηκαν τα παρακάτω:

1. Με το προαναφερόμενο θεσμικό πλαίσιο οριζόταν η υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για ορισμένες μόνο κατηγορίες εισοδήματος και κεφαλαίου, κυρίως μη χρηματοοικονομικής φύσεως, εισάγοντας σταδιακή προσέγγιση για την ενίσχυση της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών μέσω της προοδευτικής, και όχι της άμεσης και ολοκληρωμένης, επέκτασής της σε νέες κατηγορίες εισοδήματος και κεφαλαίου.
2. Επίσης, για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών είχε τεθεί η προϋπόθεση της «διαθεσιμότητας» των πληροφοριών. Αυτή όμως η προϋπόθεση έπρεπε να τροποποιηθεί, καθώς ήταν προφανές ότι τα μέχρι τούδε υφιστάμενα ενωσιακά και διεθνή μέσα διοικητικής συνεργασίας στο φορολογικό τομέα είχαν καταστεί λιγότερο αποτελεσματικά στην καταπολέμηση της διασυνοριακής απάτης και φοροδιαφυγής, δεδομένου του πλαισίου των επενδυτικών ευκαιριών στο εξωτερικό σε ευρύτατο φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων.
3. Η μη θεσμοθέτηση σε επίπεδο ΕΕ της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών, άνευ προϋποθέσεων, για τους φορολογικούς κατοίκους των άλλων κρατών μελών δεν θα ήταν συνεπής με την αναγκαιότητα διασφάλισης μιας συνεκτικής, συνετής και ολοκληρωμένης προσέγγισης ανά την Ένωση αναφορικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών εντός της εσωτερικής αγοράς.
4. Το γεγονός, αφενός μεν ότι τα κράτη μέλη, στο διάστημα από την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2011/16/ΕΕ μέχρι σήμερα, έχουν συνάψει ή πρόκειται να συνάψουν συμφωνίες με τις ΗΠΑ σχετικά με τη Συμφωνία FATCA σημαίνει ότι αυτά προσβλέπουν ή θα προσβλέψουν σε ευρύτερη συνεργασία – κατά την έννοια του άρθρου 19 της οδηγίας 2011/16/ΕΕ- (και το οποίο έχει ενσωματωθεί με το άρθρο 19 του ν.4170/2013) και με άλλα κράτη μέλη. Αφετέρου δε, η δυνατότητα σύναψης παράλληλων και μη συντονισμένων συμφωνιών από κράτη μέλη, (όπως προβλέπεται δυνάμει του ίδιου ως άνω άρθρου) είναι δυνατόν να οδηγήσει σε επιζήμιες στρεβλώσεις για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Συνεπώς, με βάση τα παραπάνω προβληματικά σημεία κρίθηκε αναγκαίο με ενωσιακή νομοθετική πράξη, εν προκειμένω με τη νέα οδηγία 2014/107/ΕΕ (που ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του πρώτου μέρους του ν.4378/2016 (Α' 55)), να επιλυθούν τα παραπάνω ζητήματα, εισάγοντας την

εκτεταμένη υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ και απαλλάσσοντας τα κράτη μέλη από την υποχρέωση διαρκούς επίκλησης του παραπάνω άρθρου της οδηγίας προκειμένου να συνάπτονται διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών για το ίδιο θέμα.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

A. Σε διεθνές επίπεδο

Η χώρα μας έχει ήδη δηλώσει (29.10.2014) ότι θα εφαρμόσει το παγκόσμιο Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (ΚΠΑ) (CRS) για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών των χρηματοοικονομικών λογαριασμών (*Automatic Exchange of Information - AEOI*), για το οποίο έχουν ήδη δεσμευτεί **101 χώρες** του Παγκόσμιου Φόρουμ για τη Διαφάνεια και την Ανταλλαγή των Πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς του ΟΟΣΑ, ενώ **84 χώρες του ΟΟΣΑ, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας έχουν προσχωρήσει με δηλώσεις τους στην Πολυμερή Συμφωνία Αρμοδίων Αρχών για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών** (*Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information - MCAA*) με έναρξη εφαρμογής από το 2016 ή 2017 και αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών από το 2017 ή το 2018 αντίστοιχα. Η Ελλάδα αναμένεται να διενεργήσει την πρώτη αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών επί χρηματοοικονομικών λογαριασμών το έτος 2017 (για πληροφορίες φορολογικού έτους 2016), ως μία εκ των χωρών που θα εφαρμόσουν άμεσα το Παγκόσμιο Πρότυπο του ΟΟΣΑ (χώρες "Early Adopters").

B. Σε επίπεδο ΕΕ

Η Ελλάδα, όπως και τα λοιπά κράτη μέλη της ΕΕ, μετά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/107/ΕΕ, στην εσωτερική τους νομοθεσία θα διενεργήσουν την πρώτη αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών επί χρηματοοικονομικών λογαριασμών το έτος 2017 για πληροφορίες του φορολογικού έτους 2016.

Γ. ΗΠΑ

Το ΚΠΑ (CRS), μέσω του οποίου θα εφαρμοστεί εν τέλει η αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, αντλεί σε μεγάλο βαθμό στοιχεία από τη διακυβερνητική προσέγγιση για την Ενίσχυση της Διεθνούς Φορολογικής Συμμόρφωσης και την Εφαρμογή του νόμου FATCA (*Foreign Account Tax Compliance Act*) των ΗΠΑ (Νόμος περί Φορολογικής Συμμόρφωσης Λογαριασμών της Αλλοδαπής ή Νόμος FATCA) στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών που συνάπτουν οι ΗΠΑ. Ενώ η διακυβερνητική προσέγγιση για την υποβολή στοιχείων του νόμου FATCA αποκλίνει σε ορισμένες μόνο πτυχές από το ΚΠΑ (CRS), οι διαφορές οφείλονται στον πολυμερή χαρακτήρα του συστήματος ΚΠΑ (CRS) και σε άλλες ειδικότερες πτυχές που συνδέονται με τις ΗΠΑ, ιδίως με την έννοια της φορολογίας

με βάση την ιθαγένεια και με την ύπαρξη ενός σημαντικού και ολοκληρωμένου συστήματος παρακράτησης φόρου σχετικά με το νόμο FATCA.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

Άρθρο πέμπτο: «Εξουσιοδοτικές Διατάξεις»

Με το άρθρο πέμπτο του δεύτερου μέρους του παρόντος σχεδίου νόμου παρέχονται οι ακόλουθες εξουσιοδοτήσεις:

A. Εξουσιοδοτήσεις στον Υπουργό Οικονομικών:

- για την έκδοση υπουργικής απόφασης στην οποία θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: (**άρθρο πέμπτο, παρ. 2**).

(α) η γνωστοποίηση της Ελλάδας σχετικά με τον κατάλογο των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών ως προς τις οποίες προτίθεται να θέσει σε ισχύ και να εφαρμόσει την ΠΣΑΑ και το ΚΠΑ σύμφωνα με το Τμήμα 7 παρ. 1 περ. στ) της ΠΣΑΑ, καθώς και (β) οι ημερομηνίες έναρξης ισχύος και εφαρμογής της ΠΣΑΑ σε διμερή βάση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Τμήμα 7 υποπαράγραφος 2.1..

Επισημαίνεται ότι για την πληρέστερη ενημέρωση της Βουλής των Ελλήνων ορίζεται ότι με μέριμνα του Υπουργού Οικονομικών διαβιβάζεται στη Βουλή για ενημέρωση το Παράρτημα Ε' και κάθε τροποποίησή του σχετικά με τον κατάλογο των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών που έχουν υπογράψει τη Συμφωνία και μεταξύ των οποίων η Πολυμερής ΣΑΑ είναι σε ισχύ και εφαρμόζεται. (**άρθρο πέμπτο, παρ. 1**).

- για τον ορισμό των κανόνων, των διοικητικών διαδικασιών και των αναγκαίων συνακόλουθων μέτρων αυτών, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και σύμφωνη εφαρμογή των κανόνων δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζονται από τα Δηλώνοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα.

Αυτή η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών κρίνεται αναγκαία καθώς για τον ορισμό των κανόνων, διοικητικών διαδικασιών και αναγκαίων συνακόλουθων μέτρων είναι αρμόδιες και άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών εκτός από τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

B. Εξουσιοδοτήσεις στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013, Α' 170) περιλαμβάνει γενική εξουσιοδότηση στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, προκειμένου να ορίζει με κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις του τις υποχρεώσεις των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων για υποβολή στοιχείων στη Φορολογική Διοίκηση, καθώς τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται για φορολογικούς σκοπούς. Στις διατάξεις

του άρθρου πέμπτου παρέχεται εξουσιοδότηση στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων για τη ρύθμιση των ακόλουθων θεμάτων, όπως:

- για την έκδοση και επικαιροποίηση του καταλόγου των οντοτήτων και λογαριασμών που πρέπει να αντιμετωπιστούν ως Μη Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και Εξαιρούμενοι Λογαριασμοί,
- για την έκδοση και επικαιροποίηση καταλόγου αναφορικά με τις «Δηλωτές Δικαιοδοσίες» και «Συμμετέχουσες Δικαιοδοσίες» έναντι της Ελλάδας,
- για τον ορισμό περαιτέρω τεχνικών θεμάτων σχετικά με την εφαρμογή της υποχρέωσης υποβολής στοιχείων και την τήρηση των κανόνων δέουσας επιμέλειας από τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, την παροχή στοιχείων στον ΟΟΣΑ και κάθε συναφές θέμα σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών όπως προβλέπεται στην ΠΣΑΑ και το ΚΠΑ (CRS).

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Οι ρυθμίσεις αφορούν τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα στην Ελλάδα που δεν εμπίπτουν στα Μη Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, δηλαδή:

- i) κάθε Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα που είναι κάτοικος στην Ελλάδα, εξαιρουμένου κάθε υποκατάστηματος αυτού του Ελληνικού Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος που ευρίσκεται εκτός της Ελλάδας, και
- ii) κάθε ευρισκόμενο στην Ελλάδα υποκατάστημα Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος το οποίο δεν είναι κάτοικος στην Ελλάδα.

Ως «Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα» νοείται κάθε Ίδρυμα Θεματοφυλακής, Ίδρυμα Καταθέσεων, Επενδυτική Οντότητα ή Καθορισμένη Ασφαλιστική Εταιρεία, όπως αυτές οι έννοιες ορίζονται στο Τμήμα VIII του παραρτήματος I του άρθρου τρίτου του νομοσχεδίου.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν επηρεάζουν άμεσα τη δομή της αγοράς.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν επηρεάζουν άμεσα το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις.

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν επηρεάζουν άμεσα τις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν επηρεάζουν άμεσα την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

Δεν έχει αποτιμηθεί, βάσει του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους», το διοικητικό βάρος που προκαλούν για τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα οι υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων και εφαρμογής κανόνων δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΣΑΑ και το ΚΠΑ.

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δεν περιέχει ρυθμίσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αναμένεται ωστόσο να ωφεληθούν από τη συνολική βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος μέσω των συνεπειών που επιφέρουν σε αυτό οι προτεινόμενες διατάξεις.

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού από τις διατάξεις των άρθρων 2 έως και 6 του δεύτερου μέρους του σχεδίου νόμου. Το διοικητικό κόστος που απαιτείται για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων αντισταθμίζεται από τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από την ενίσχυση της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων δικαιοδοσιών που έχουν υπογράψει και εφαρμόζουν την ΠΣΑΑ και το ΚΠΑ.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Η ενίσχυση της διοικητικής συνεργασίας μέσω της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής χρηματοοικονομικών πληροφοριών αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κατά της φοροδιαφυγής και

επομένως, στην αύξηση των δημοσίων εσόδων δια του ορθού προσδιορισμού των οφειλόμενων φόρων.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

Αναμένεται ενδεχόμενη αύξηση της εθελοντικής συμμόρφωσης των φορολογουμένων, καθώς η υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών που ορίζεται στην ΠΣΑΑ και το ΚΠΑ θα έχει ως αποτέλεσμα την αυξημένη γνώση των φορολογικών αρχών για τις υποχρεώσεις των υποκειμένων σε φορολογία.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

Δεν προβλέπονται άμεσες συνέπειες σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, αναμένεται ωστόσο ωφέλεια από τη συνολική βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος μέσω των βελτιώσεων που επιφέρουν σε αυτό οι προτεινόμενες διατάξεις και την καλύτερη τήρηση των φορολογικών υποχρεώσεων.

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

Η προώθηση του εργαλείου της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών ως διεθνές (και ευρωπαϊκό) πρότυπο για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών σε φορολογικά θέματα αναμένεται να έχει σημαντικά οφέλη για το σύνολο των πολιτών αφού:

- (i) εμπεδώνεται η φορολογική συνείδηση και φορολογική συμμόρφωση, καθώς περιορίζεται η δυνατότητα των φορολογουμένων να αποφεύγουν τη δήλωση ή να αποκρύπτουν εισόδημα ή κεφάλαιο μεταφέροντας αυτά σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή επενδύοντας σε χρηματοοικονομικά προϊόντα της αλλοδαπής.
- (ii) με την ταυτοποίηση κατά τρόπο ορθό και αδιαμφισβήτητο των υπόχρεων φορολογουμένων, εφαρμόζεται και επιβάλλεται με τα κατάλληλα εργαλεία η φορολογική νομοθεσία και οι φορολογικοί έλεγχοι σε διασυννοριακές υποθέσεις φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής με αποτέλεσμα την ενίσχυση του αισθήματος κοινωνικής δικαιοσύνης.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να βελτιώσουν την οργάνωση και τυποποίηση των σχετικών υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη, και να βελτιώσουν σημαντικά τόσο τον έλεγχο από μέρους του Κράτους στο πεδίο της φοροδιαφυγής όσο και την απόδοση φορολογικής δικαιοσύνης.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

Η χρήση του τυποποιημένου ηλεκτρονικού μορφότυπου για την αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας απλουστεύει σημαντικά τις διοικητικές διαδικασίες μεταξύ των δικαιοδοσιών που έχουν υπογράψει την ΠΣΑΑ και θα εφαρμόσουν το ΚΠΑ για τις ανταλλασσόμενες, σε διμερή πάντοτε βάση, πληροφορίες.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δεν έχει καμία σχέση με το περιβάλλον.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

Δεδομένου ότι το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δεν έχει άμεση επίπτωση στο φυσικό περιβάλλον, δεν απαιτείται μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κατά της φοροδιαφυγής.
- Απλούστευση διαδικασιών με τη θέσπιση του ηλεκτρονικού μορφότυπου για την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών, προκειμένου για την εφαρμογή των διατάξεων που σχετίζονται με την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και με τη χρήση ηλεκτρονικού διαύλου επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών των δικαιοδοσιών που έχουν υπογράψει και εφαρμόζουν την Πολυμερή ΣΑΑ και το ΚΠΑ.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

Οι κυριότερες συνέπειες των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι οι ακόλουθες:

1. Η ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων θα τελεί υπό την καταγραφή και τον έλεγχο τουλάχιστον δύο φορολογικών διοικήσεων και δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τη δήλωση των φορολογουμένων.

2. Τυχόν ζητήματα φορολογικής κατοικίας ανακύπτουν είτε στο στάδιο εφαρμογής των κανόνων δέουσας επιμέλειας από τα υπόχρεα Δηλώνοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα είτε στο στάδιο της αξιοποίησης των στοιχείων από τη λαμβάνουσα αρχή της δικαιοδοσίας επιλύονται σε επίπεδο φορολογικών διοικήσεων με τη χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων, γεγονός που υποβοηθεί σημαντικά και τον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης. Ως εκ τούτου το πραγματικό γεγονός της απόδοσης φορολογικής κατοικίας δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τη δήλωση του φορολογούμενου αλλά και από τα αποδεικτικά στοιχεία που τίθενται υπόψη της φορολογικής διοίκησης με βάση τα νόμιμα κριτήρια (βλ. απόφαση ΣτΕ 4.7.2016).

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Διατάξεις εφαρμογής που αφορούν Πολυμερή Συμφωνία που κυρώνεται βάσει του Άρθρου 28 παρ. 1 του Συντάγματος.

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

Αποφάσεις ΣτΕ για θέματα κατοικίας και φορολογικής κατοικίας: ΣτΕ 1948/1956, ΣτΕ 3870/2002, ΣτΕ 3973/2005, ΣτΕ 1113/2008, ΣτΕ 259/2011.

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Σχετικές διατάξεις με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της άμεσης φορολογίας αποτυπώνονται:

- στην Οδηγία 77/799/ΕΟΚ και στις τροποποιήσεις της (Οδηγίες: 79/1070/ΕΟΚ, 92/12/ΕΟΚ, 2003/93/ΕΚ, 2004/56/ΕΚ, 2004/106/ΕΕ, 2006/98/ΕΚ, 2011/16/ΕΕ, 2014/107/ΕΕ.),
- στην Κοινή Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΟΣΑ για την Αμοιβαία Διοικητική Συνδρομή σε Φορολογικά Θέματα (ν.4153/2013, Α' 116),
- στην Πολυμερή Συμφωνία Αρμοδίων Αρχών για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών, η οποία κυρώνεται με το πρώτο μέρος του παρόντος νομοσχεδίου.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Με τις διατάξεις του άρθρου τέταρτου του σχεδίου νόμου λαμβάνεται πλήρως υπόψη ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τηρούνται οι αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή της Πολυμερούς ΣΑΑ, εν προκειμένω από την Ελλάδα και κατόπιν συντονισμού με τα λοιπά κράτη μέλη της ΕΕ και εξέτασης από την Εθνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, κατατέθηκε Παράρτημα Γ'. Στο Παράρτημα Γ' που κυρώνεται με το πρώτο μέρος του νομοσχεδίου γνωστοποιήθηκαν εκ μέρους της Αρμόδιας Αρχής της Ελλάδας οι προϋποθέσεις για τη διενέργεια της διαβίβασης πληροφοριών από την Ελλάδα προς συμβαλλόμενο μέρος, του οποίου η επάρκεια ως προς την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν έχει - έως τη στιγμή της ανταλλαγής πληροφοριών - αξιολογηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή την Ελλάδα, δυνάμει των άρθρων 25 και 26 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, (ΕΕ L 281 της 23.11.1995). Η συντονισμένη αντιμετώπιση του θέματος από πλευράς κρατών μελών της ΕΕ υποδείχθηκε από το γεγονός ύπαρξης κοινοτικού κεκτημένου επί του συγκεκριμένου πεδίου (Οδηγία 95/46/ΕΚ). Το εν λόγω Παράρτημα περιλαμβάνει τα βασικά δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων (δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής των δεδομένων, δικαίωμα αποζημίωσης), καθώς και την αρχή της τήρησης των δεδομένων κατά τον αναγκαίο μόνον χρόνο για την τέλεση του σκοπού επεξεργασίας τους, όπως αυτά τα θέματα εξειδικεύονται με τις διατάξεις του άρθρου τέταρτου του παρόντος νομοσχεδίου.

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης στο οποίο υπάγεται η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για τις διατάξεις του άρθρου τέταρτου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το Υπουργείο Εξωτερικών για τις διατάξεις του άρθρου έκτου σχετικά με την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

Οι ρυθμίσεις του δεύτερου μέρους του παρόντος νομοσχεδίου απεστάλησαν για υποβολή παρατηρήσεων στις παρακάτω Δ/νσεις της ΓΓΔΕ :

- Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανθρώπινου Δυναμικού, Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ΓΓΔΕ (άρθρο 66 π.δ. 111/2014, ΦΕΚ Α' 178).
- Αυτοτελές Τμήμα Ασφάλειας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Διοικητικής Υποστήριξης.
- Δ/νση Νομικής Υποστήριξης ΓΓΔΕ.

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου δεύτερου αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή της ΠΣΑΑ και του ΚΠΑ είναι:

- Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, ως «αρμόδια αρχή» για την εν γένει παρακολούθηση της εφαρμογής της ΠΣΑΑ και του ΚΠΑ μέσω του Τμήματος Γ' Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας.
- Τμήμα ΣΤ' Αυτόματης Ανταλλαγής Πληροφοριών της Δ/νσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της ΓΓΔΕ, ως «αρμόδια αρχή κατ' ανάθεση» για την εφαρμογή της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών με τις αρμόδιες αρχές των συμβαλλομένων μερών της ΠΣΑΑ.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (Β' 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

Δεν προβλέπεται η δημιουργία σχετικού φορέα.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Οι διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου εξετάστηκαν από την ΚΕ.Ν.Ε. στην με αριθμό 1352 συνεδρίασή της, την 1^η Σεπτεμβρίου 2016, και ενσωματώθηκαν οι παρατηρήσεις που έγιναν στο προς ψήφιση σχέδιο νόμου.

Τηρήθηκαν οι ειδικές νομοτεχνικές αρχές, όπως περιγράφονται στο εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του δεύτερου μέρους δεν τροποποιούνται, αντικαθίστώνται ή καταργούνται υφιστάμενες διατάξεις.

Οι προτεινόμενες διατάξεις είναι συναφείς με τις διατάξεις του πρώτου μέρους του ν.4378/2016 (Α' 55), με τις οποίες εισάγεται η υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

Η απλούστευση και διαφάνεια της υφιστάμενης νομοθεσίας αποτελούν συνολικό αποτέλεσμα του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Κατά την επεξεργασία του σχεδίου νόμου πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και με Διευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

Έγινε διαβούλευση με τους εκπροσώπους του χρηματοπιστωτικού κλάδου καθώς και τις εποπτικές αρχές των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (Τράπεζα της Ελλάδος, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Ελληνική Ένωση Τραπεζών, Ελληνική Ένωση Διαχειριστών Συλλογικών Επενδύσεων και Περιουσίας, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδας, Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών, Σύνδεσμος Μελών Χρηματιστηρίου Αθηνών και Όμιλος Χρηματιστηρίου Αθηνών). Για τον καλύτερο συντονισμό της διαβούλευσης συγκροτήθηκε Άτυπη Ομάδα Εργασίας με τη συμμετοχή ορισμένων εκπροσώπων των αρμόδιων φορέων και των εποπτικών αρχών.

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Σημειώνεται ότι καθώς με το νομοσχέδιο αυτό κυρώνεται διεθνής Σύμβαση, δεν απαιτείται έκθεση δημόσιας διαβούλευσης σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ. 3 του Κανονισμού της Βουλής.

Επισημαίνεται ότι διαβούλευση έχει λάβει χώρα με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με τους εκπροσώπους του χρηματοπιστωτικού κλάδου και τις εποπτικές αρχές των Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, μέσω επίσημης αλληλογραφίας και συναντήσεων

εκπροσώπων της Διεύθυνσης Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και των εκπροσώπων των εκάστοτε λοιπών εμπλεκόμενων Διευθύνσεων/ αρχών/ φορέων, εντός των εγκαταστάσεων του Υπουργείου Οικονομικών και κατά το χρονικό διάστημα από την υιοθέτηση του Παγκόσμιου Προτύπου του ΟΟΣΑ (Ιούλιος 2014) έως και την ολοκλήρωση της κατάρτισης του σχεδίου νόμου.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Επί της διαβούλευσης με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τους εκπροσώπους του χρηματοπιστωτικού κλάδου και των εποπτικών αρχών των Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, συνοψίζονται τα εξής:

- Οι εισηγήσεις της Διεύθυνσης Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων για την εφαρμογή του άρθρου τρίτου σχετικά με το ΚΠΑ, όπου αυτό απαιτείται, έγιναν αποδεκτές από τα μέλη της Άτυπης Ομάδας Εργασίας.
- Κατόπιν της ευρείας διαβούλευσης κυρίως με τους εκπροσώπους των εποπτικών αρχών για το θέμα της παρακολούθησης της εφαρμογής των κανόνων δέουσας επιμέλειας από τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, καθώς και για το θέμα της συμμόρφωσής τους (σε περίπτωση μη ορθής εφαρμογής τους) μέσω της θέσπισης του αναγκαίου μηχανισμού και των ποινών που θα καθορίσουν τα υπόχρεα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, αποφασίστηκε η ρύθμιση αυτών των θεμάτων μέσω κανονιστικών πράξεων.
- Η διαβούλευση επί του πεδίου εφαρμογής της εκτεταμένης αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών που εισάγεται με την προτεινόμενη ρύθμιση κατέληξε στην εισήγηση των φορέων του χρηματοπιστωτικού κλάδου και των εποπτικών αρχών σχετικά με τους εθνικούς καταλόγους Μη Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και Εξαιρούμενων Προϊόντων, οι οποίοι κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 2 περίπτωση ε) της Οδηγίας 2014/107/ΕΕ. Οι ίδιοι αυτοί κατάλογοι θα χρησιμοποιηθούν και για την εφαρμογή της ΠΣΑΑ και του ΚΠΑ.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

Κατά το στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης:

- θα υπάρξει διαβούλευση με τις συναρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομικών, όπου απαιτείται η έκδοση κανονιστικών πράξεων κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του σχεδίου νόμου, και
- θα εξακολουθήσει η συνεργασία με τους εκπροσώπους των φορέων του χρηματοπιστωτικού κλάδου και των εποπτικών αρχών των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων διαμέσου της υφιστάμενης Άτυπης Ομάδας Εργασίας ή της σύστασης Ομάδας Εργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους.

Η συνεργασία με τη Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα αναμένεται να ενταθεί, με σκοπό τον έλεγχο επί της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που σχετίζονται με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.